

TURUN YLIOPISTO

Lääketieteellinen tiedekunta

EMMA, PUOSI: Raskaudenaikaisen stressialtistuksen yhteys lapsen allergioihin kuuden kuukauden iässä

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 13 s., 3 liites.

Lastentaudit

Maaliskuu 2018

Atooppiset sairaudet (astma, allerginen nuha sekä atooppinen ihottuma) ovat maailmassa hyvin yleisiä ja näyttävät edelleen lisääntyvän jatkuvasti. Epidemiologiset tutkimukset ovat viitanneet siihen, että immunologinen ohjautuminen, joka lisää riskiä atooppisten sairauksien kehittymiseen, syntyy jo raskauden aikana. Sikiön altistuminen äidin raskaudenaikaiselle psykologiselle stressille (ahdistus- ja masennusoireilu) saattaa muuttaa lapsen immunologista ohjelmoitumista. Useissa tutkimuksissa on jo osoitettu äidin raskauden aikaisen stressin ja syntyvän lapsen kohonneen riskin atooppisiin sairauksiin olevan yhteydessä. Tutkimuksessani selvitin raskaudenaikaisen psykologisen stressin yhteyttä atooppisen sairauden kehittymiseen lapsen ensimmäisten elinkuukausien aikana syntymäkohorttitutkimuksen avulla. Tutkimusprojekti on osa laajaa Turun yliopistossa tehtävää FinnBrain-tutkimusta, jossa tutkitaan monen tieteenalan voimin lapsen kasvuun ja kehitykseen vaikuttavia tekijöitä.

FinnBrain-tutkimukseen rekrytoitiin vuosien 2011-2015 aikana Varsinais-Suomen ja Ahvenanmaan alueelta yhteensä 3808 äitiä sekä heidän puolisonsa ja syntyvät lapsensa. Seurantapisteitä oli raskauden aikana kolme (raskausviikoilla 14, 24 ja 34) ja lapsen ollessa 6 kuukautta. Kaikissa aikapisteissä perheille lähetettiin kyselykaavakkeet kotiin, jotka he palauttivat postitse. Kaavakkeissa kartoitettiin muun muassa äidin ahdistus- sekä masennusoireita ja syntyneelle lapselle ilmaantuneita atooppisia sairauksia.

Raskauden alussa sekä lopussa kartoitettujen masennusta ja ahdistusta kuvaavien kyselyiden pistemäärät korreloivat positiivisesti riskiin sairastua allergiaan 6 kuukauden iässä. Raskaudenaikaisen stressialtistuksen aiheuttama riski oli kuitenkin pienempi kuin äidillä itsellään tai tämän edellisillä lapsilla todetun atooppisen sairauden aiheuttama riski. Tulokset kuitenkin tukevat tutkimushypoteesia ja antavat aihetta jatkotutkimuksille. Lasten kasvaessa myös atooppisten sairauksien ilmaantuvuus nousee ja yhteyksiä sekä näiden merkitystä on helpompi arvioida.

Avainsanat: atooppiset sairaudet, raskaudenaikainen psykologinen stressi